

Vastuuhenkilö: Lääketieteen professori André Sourander

TURUN YLIOPISTO

Lääketieteellinen tiedekunta

Jaakko Uotila: AKTIIVISUUDEN JA TARKKAAVAISUUDEN HÄIRIÖN YHTEYS VANHEMPIEN
PSYKIATRISEEN SAIRASTAVUUTEEN

Syventävien opintojen kirjallisuuskatsaus, 16 sivua

Lastenpsykiatria

Helmikuu 2017

Tämän kirjallisuuskatsauksen tarkoituksena oli tarkastella lapsen aktiivisuuden ja tarkkaavaisuuden häiriöiden yhteyttä vanhempien psykiatriseen sairastavuuteen pubmed-tietokannasta vuonna 2016 löytyvien englannin kielisten tutkimusten avulla. Hakusanana käytettiin “((Parental OR Maternal OR Parental) AND (Psychopathology OR psychiatric AND (diagnose OR disorder OR history))) AND (ADHD or (attention deficit/hyperactivity disorder))”. 2173:sta hakutuloksesta katsaukseen sisällytettiin katsauksen otsikkoa vastaavat tutkimukset, joita löytyi 20. Lisäksi katsauksessa on käsitelty vielä tähän päivämäärään mennessä julkaisematonta tutkimusta, sekä kolmea kyseisen tutkimuksen lähdeä. Näin ollen kirjallisuuskatsauksen artikkeleiden kokonaismääräksi saatiin 24. Näistä artikkeleista seitsemän oli rekisteritutkimuksia ja 17 kliinisiä tutkimuksia.

Kaikki kirjallisuuskatsauksessa läpikäytyt tutkimukset puoltavat yksilön ADHD:n ja tämän vanhempien psykiatrisen sairastavuuden vahvempaa yhteyttä, verrattaessa vanhempiin, joiden lapsella ei ole ADHD-diagnoosia. Katsauksen kahdeksassa artikkelissa oli osoitettu vanhemman kaksisuuntaisen mielialahäiriön vahvempi yhteys jälkeläisen ADHD-diagnoosiin, verrattuna vanhempiin, joiden lapsella ADHD:ta ei ole. Kolmessa artikkelissa oli osoitettu ADHD-jälkeläisen vanhempien diagnosoidun masennuksen yleisempi esiintyminen suhteessa vanhempiin, joiden lapsilla ei ADHD-diagnoosia ole. Viidessä katsauksen artikkelissa oli osoitettu skitsofrenian tai muun psykoottisen sairauden diagnoosin suurempi esiintyvyys ADHD-jälkeläisen vanhemmilla. Kolmessa katsauksen artikkelissa oli osoitettu diagnosoitujen persoonallisuushäiriöiden suurempi riski ADHD-lasten vanhemmilla ja kahdeksassa artikkelissa päihderiippuvuuden diagnoosin suurempi riski ADHD-lasten vanhemmilla. Saadut tulokset kertovat selvästi jälkeläisen ADHD-diagnoosin ja vanhemman edellä mainittujen psykiatristen sairauksien vahvasta yhteydestä. Tutkimuksista ei kuitenkaan käy ilmi missä suhteessa selittävinä tekijöinä ovat geneettiset-, ympäristö- vai psykiatristen sairauksien diagnosoinninongelmiin liittyvät tekijät.

Avainsanat: ADHD, Aktiivisuuden ja tarkkaavaisuuden häiriö, lastenpsykiatria, vanhempien psykiatrisen sairastuvuus